ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตโคเนื้อของเกษตรกร ในอำเภอวัดโบสถ์ และอำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก

Beef Production Cost and Returns of Farmers in Wat Bot and Phrom Phiram District, Phitsanulok Province

สุภาวดี แหยมคง[1/*]

Suphawadee Yaemkong[1/*]

[1/]*สาขาวิชาสัตวศาสตร์ คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก 65000*

[1/]*Department of Animal Science, Faculty of Food and Agriculture Tachnoligy, Pibulsongkram Rajabhat University, Phitsanulok 65000*

**Corresponding author: Email: suphayaku@hotmail.com*

(Received: 7 September 2015; Accepted: 29 April 2016)

Abstract: The objective of this study was to estimate production cost and return from raising cows to produce calves and fattening cattle of small scale farmers in Wat Bot and Phrom Phiram district, Phitsanulok province from 115 farms. The purposive sample used in this study. Total cost and income of fattening cattle and raising cows to produce calves was statistical analyzed. Results showed that total cost and income for fattening cattle and raising cows to produce calves were 36,082.86 ±20,514.87 and 18,898.45 ±10,152.28, and 50,725.00 ±35,871.35 and 28,440.23 ±11,241.10 baht per head, respectively. So that net return for fattening cattle and raising cows to produce calves were 14,642.14 ±5,814.98 and 9,541.78 ±2,548.59 baht per head. However, considering only net cash return for fattening cattle and raising cows to produce calves were 19,207.81±7,243.85 and 15,266.71±9,412.54 baht per head, respectively.

Keywords: Profit, fattening cattle, cost

Copyright @ Journal of Agriculture, Faculty of Agriculture, Chiang Mai University. All rights reserved.

บทคัดย่อ: การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประมาณต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนการผลิตโคเนื้อในการเลี้ยงแม่เพื่อผลิตลูกและโคขุน จากเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อในอำเภอวัดโบสถ์ และอำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 115 ครัวเรือน จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ข้อมูลต้นทุนรวม และราคาจำหน่ายโคขุนและเลี้ยงแม่เพื่อผลิตลูกถูกนำมาวิเคราะห์ค่าทางสถิติ ผลการศึกษาพบว่า โคเนื้อที่ศึกษามีต้นทุนรวมในการผลิตโคขุนและเลี้ยงแม่เพื่อผลิตลูกเท่ากับ 36,082.86 ±20,514.87 และ 18,898.45 ±10,152.28 บาทต่อตัว ซึ่งสามารถจำหน่ายโคขุนและเลี้ยงแม่เพื่อผลิตลูก เท่ากับ 50,725.00 ±35,871.35 และ 28,440.23 ±11,241.10 บาทต่อตัว จึงทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนและเลี้ยงแม่เพื่อผลิตลูกจะมีผลตอบแทนสุทธิเท่ากับ 14,642.14 ±5,814.98 และ 9,541.78 ±2,548.59 บาทต่อตัว อย่างไรก็ตามหากพิจารณาเฉพาะผลตอบแทนในรูปเงินสด เกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนและเลี้ยงแม่เพื่อผลิตลูกจะมีกำไร เท่ากับ 19,207.81 ±7,243.85 และ 15,266.71 ±9,412.54 บาทต่อตัว ตามลำดับ

คำสำคัญ: กำไร โคขุน ต้นทุน

คำนำ

ปัจจุบันประเทศไทยให้ความสำคัญกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community หรือ AEC) ซึ่งคำว่า AEC มีบุคคลจำนวนไม่มากที่รู้จักและเข้าใจ เนื่องจากส่วนใหญ่คิดว่า AEC เป็นโอกาสที่ประเทศไทย จะได้ขยายตลาดรองรับหรือโอกาสในการทำการค้า โดยเฉพาะด้านการเกษตร ปศุสัตว์ และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง แต่การจะใช้โอกาสและประโยชน์จาก AEC ได้นั้น จำเป็นต้องเตรียมความพร้อม สำหรับการผลิตปศุสัตว์ โดยเฉพาะโคเนื้อ ซึ่งจากสถานการณ์ราคาโคเนื้อแต่ปี พ.ศ. 2549 ถึง พ.ศ. 2552 เป็นช่วงที่ตกต่ำถึงขั้นวิกฤต ทำให้เกษตรกรหลายรายตัดสินใจจำหน่ายโคเข้าโรงฆ่า และไปประกอบอาชีพอื่น ซึ่งในจำนวนนี้มีโคเพศเมียที่มีคุณภาพเหมาะนำมาใช้ทำแม่พันธุ์ปะปนอยู่ด้วย จากสาเหตุดังกล่าวทำให้ราคาโคเนื้อปรับตัวสูงขึ้น แต่เกษตรกรไม่สามารถหาแม่พันธุ์มาเลี้ยงส่งผลให้ผลผลิตเนื้อโคไม่เพียงพอกับความต้องการทั้งภายในประเทศ และการตลาดที่จะเกิดขึ้นหลังจากการเปิดเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 (กรมปศุสัตว์, 2557) ปัจจุบันเกือบทุกประเทศในกลุ่มอาเซียน มีความต้องการโคเนื้อและเนื้อโคเพิ่มมากขึ้น ขณะที่การผลิตโคเนื้อของแต่ละประเทศยังไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาด ต้องอาศัยการนำเข้าเป็นหลัก จึงนับเป็นโอกาสดีของประเทศไทยที่จะเพิ่มการผลิตและขยายการตลาดโคเนื้อไปยังประเทศในกลุ่มอาเซียน (มนิสา, 2556)

อุปกรณ์และวิธีการ

ข้อมูลที่ใช้ได้มาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อในอำเภอวัดโบสถ์ (55 ราย เป็นเกษตรกรที่เลี้ยงแม่โคเนื้อเพื่อผลิตลูกทั้งหมด) และพรหมพิราม (60 ราย เป็นเกษตรกรที่เลี้ยงแม่โคเนื้อเพื่อผลิตลูก 50 ราย และเป็นเกษตรกรที่เลี้ยงโคขุน จำนวน 10 ราย) จำนวน 115 ครัวเรือน ทำการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จากการสุ่มตัวอย่างของประชากรผู้เลี้ยงโคเนื้อจากข้อมูลของกรมปศุสัตว์ (2557) โดยใช้วิธีการคิดขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และใช้ความคลาดเคลื่อนที่ 10% โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับข้อมูลต้นทุนการผลิต และรายได้ต่อฤดูกาลที่เลี้ยงจากการจำหน่ายโคเนื้อเลี้ยงแม่เพื่อผลิตลูก และโคขุนของเกษตรกรในอำเภอดังกล่าวถูกสุ่มสัมภาษณ์ในช่วงระยะเวลาเดือนพฤศจิกายน 2557 ถึง เดือนมกราคม 2558 จากนั้นข้อมูลที่ได้ถูกนำมาพิจารณาต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนโคเนื้อ โดยมีการจำแนกเป็น 1) ต้นทุนผันแปร ซึ่งประกอบด้วย ค่าแรงงาน ค่าพันธุ์ ค่าอาหารหยาบ ค่าแร่ธาตุ ค่าผสมพันธุ์ ค่าเวชภัณฑ์และยา ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำเชื้อพันธุ์ และบริการ ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน เป็นต้น และ 2) ต้นทุนคงที่ ได้แก่ ค่าเสื่อมโรงเรือน และค่าเสื่อมแม่โค เป็นต้น ค่าเฉลี่ยดังกล่าวถูกคำนวณค่าโดยสมการการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน (ชวลิต และคณะ, 2555; Limsombunchai and Kao-ian, 2010) ดังนี้

1. ค่าพันธุ์โค หมายถึง ค่าโคที่ซื้อมาเลี้ยงแม่เพื่อผลิตลูกและเพื่อการขุน

2. ค่าอาหาร ประกอบด้วย ค่าอาหารหยาบและอาหารข้น มีหลักในการคำนวณ ดังนี้

ค่าอาหารต่อการเลี้ยงโคเนื้อ 1 ตัว = ค่าอาหารใน 1 เดือน/จำนวนโคเนื้อ × ระยะเวลาในการเลี้ยงโคเนื้อ

3. ค่าแรงงาน มีหลักในการคำนวณ ดังนี้

ค่าแรงงานต่อเดือน = จำนวนแรงงาน × ค่าแรงต่อเดือน และค่าแรงงานต่อวัน = ค่าแรงงานต่อเดือน/30

นอกจากนี้ยังมีค่าแรงงานต่อการเลี้ยงโคเนื้อ 1 ตัว = ค่าแรงงานต่อวัน × ระยะเวลาในการเลี้ยงโคเนื้อ/จำนวนโคเนื้อ

4. ค่าเวชภัณฑ์ มีหลักในการคำนวณ ดังนี้

ค่าเวชภัณฑ์ต่อการเลี้ยงโคเนื้อ 1 ตัว = ค่าเวชภัณฑ์ใน 1 เดือน × ระยะเวลาการเลี้ยงโคเนื้อ/จำนวนโคเนื้อ

5. ค่าผสมพันธุ์ โดยมีหลักในการคำนวณ ดังนี้

ค่าผสมพันธุ์ = จำนวนแม่โค × ค่าผสมพันธุ์แม่โค

6. ค่าน้ำประปา และค่าไฟฟ้า มีหลักในการคำนวณ ดังนี้

ค่าน้ำ/ไฟฟ้าต่อการเลี้ยงโคเนื้อ 1 ตัว = ค่าน้ำ/ไฟฟ้าใน 1 เดือน × ระยะเวลาในการเลี้ยงโคเนื้อ/จำนวนโคเนื้อ

7. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง มีหลักในการคำนวณ ดังนี้

ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงต่อการเลี้ยงโคเนื้อ 1 ตัว = ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงโคเนื้อใน 1 เดือน × ระยะเวลาในการเลี้ยงโคเนื้อ/จำนวนโคเนื้อ

8. ค่าเสียโอกาสเงินทุน มีหลักในการคำนวณ ดังนี้

ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนต่อเดือน = ต้นทุนที่เป็นเงินสด × อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (0.42%)

ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนต่อการเลี้ยงโคเนื้อ 1 ตัว = (ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนต่อเดือน) × ระยะเวลาในการเลี้ยงโคเนื้อ/จำนวนโคเนื้อ

9. ค่าใช้ที่ดิน มีหลักในการคำนวณ ดังนี้

ค่าเช่าที่ดินต่อการเลี้ยงโคเนื้อ 1 ตัว = ค่าเช่าที่ดินต่อเดือน × ระยะเวลาในการเลี้ยงโคเนื้อ/จำนวนโคเนื้อ

10. ค่าเสื่อมโรงเรือน มีหลักในการคำนวณ ดังนี้

ค่าเสื่อมของคอกหรือโรงเรือน = มูลค่าก่อสร้าง/อายุการใช้งาน

11. ค่าเสื่อมแม่พันธุ์ มีหลักในการคำนวณ ดังนี้

ค่าเสื่อมแม่พันธุ์โคเนื้อ =มูลค่าแม่โคซื้อเข้า - มูลค่าแม่โคขายออก/ช่วงเวลาการให้ผลผลิตที่ 8 ปี

ค่าเสื่อมแม่พันธุ์โคเนื้อต่อเดือน = ค่าเสื่อมแม่โคต่อปี/12 เดือน

ค่าเสื่อมแม่พันธุ์โคเนื้อต่อการผลิตลูกโค 1 ตัว = ค่าเสื่อมแม่พันธุ์โคเนื้อต่อเดือน × ระยะเวลาในการอุ้มท้อง – โครุ่น

12. ราคาโคเนื้อที่จำหน่าย มีหลักในการคำนวณ ดังนี้

ราคาจำหน่ายลูกโคเนื้อ = ราคารับซื้อ × น้ำหนักโค

13. กำไร มีหลักในการคำนวณ ดังนี้

กำไรสุทธิ = ผลตอบแทนทั้งหมด - ต้นทุนการผลิตทั้งหมด

กำไรขั้นต้น หรือกำไรที่เป็นเงินสด = ผลตอบแทนทั้งหมด – ต้นทุนที่เป็นเงินสด

ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดนำมาวิเคราะห์ค่าทางสถิติพรรณนา (Descriptive statistics) และค่าเฉลี่ยของรายรับและรายจ่ายถูกคำนวณค่าโดยสมการการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตโคเนื้อ

ผลการทดลอง

ผลการสำรวจข้อมูลการผลิตโคเนื้อ พบว่าพันธุ์ส่วนใหญ่ของเกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อ ได้แก่ พันธุ์ลูกผสมบราห์มัน จำนวน 1,779.00 ±981.54 ตัว รองลงมา เป็นพันธุ์พื้นเมือง จำนวน 495.00 ±154.37 ตัว โคเนื้อลูกผสมชาร์โลเล่ส์ จำนวน 220.00 ±58.32 ตัว โคเนื้อลูกผสมฮินดูบราซิล จำนวน 80.00 ±10.57 ตัว และโคเนื้อพันธุ์อื่น ๆ (เช่น โคลูกผสมเดราท์มาสเตอร์ และโคพันธุ์ตาก เป็นต้น) จำนวน 48.00 ±27.84 ตัว ตามลำดับ

จากการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ ในอำเภอวัดโบสถ์ และอำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก พบว่า

1. ต้นทุนและผลตอบแทนในการเลี้ยงแม่เพื่อผลิตลูก จากผลการศึกษาพบว่า มีต้นทุนรวมของการผลิตโคเนื้อทั้งหมด เท่ากับ 18,898.45 ±10,152.28 บาทต่อตัว ซึ่งคิดเป็นเงินสด เท่ากับ 13,173.52 ±9,547.32 บาทต่อตัว ไม่เป็นเงินสด เท่ากับ 5,724.93 ±1,154.10 บาทต่อตัว เกษตรกรมีการจำหน่ายโคเนื้อ เท่ากับ 28,440.23 ±11,241.10 บาทต่อตัว ดังนั้นจะมีกำไรสุทธิรวม เท่ากับ 9,541.78 ±2,548.59 บาทต่อตัว และที่เป็นเงินสด เท่ากับ 15,266.71 ±9,412.54 บาทต่อตัว (ตารางที่ 1)

2. ต้นทุนและผลตอบแทนในการเลี้ยงโคขุน จากผลการศึกษาพบว่า มีต้นทุนรวมของการผลิตโคขุนทั้งหมด เท่ากับ 36,082.86 ±20,514.87 บาทต่อตัว ซึ่งคิดเป็นเงินสด 31,517.19 ±19,471.56 บาทต่อตัว ไม่เป็น

Table 1 Cost and return from raising cows to produce calves cattle of small scale farmers

Variable	Cash cost (Baht/ head)	Non cash cost (Baht/ head)	Total	Percentage
Variable cost	10,492.19 ±3,918.24	488.99 ±383.11	10,981.18 ±4,112.08	58.11
- Concentrate	2,118.56 ±1,581.10	-	2,118.56 ±1,581.10	11.21
- Roughage	2,853.80 ±1,831.52	83.25 ±20.41	2,937.05 ±1,567.21	15.54
- Mineral	286.13 ±50.98	-	286.13 ±50.98	1.51
- Supplement	1,919.17 ±832.50	-	1,919.17 ±832.50	10.16
- Labor	46.80 ±10.54	152.54 ±50.21	199.34 ±115.95	1.05
- Veterinary and Medical	151.47 ±89.47	-	151.47 ±89.47	0.80
- Breeding	368.12 ±156.87	-	368.12 ±156.87	1.95
- Water	12.80 ±5.32	-	12.80 ±5.32	0.07
- Electricity	11.88 ±9.57	-	11.88 ±9.57	0.06
- Fuel	2,723.46 ±1,254.20	-	2,723.46 ±1,254.20	14.41
- Investment opportunity 0.42%	-	253.20 ±157.56	253.20 ±157.56	1.34
Fixed cost	2,681.33 ±674.21	5,235.94 ±558.12	7,917.27 ±986.41	41.89
- Land using	2,681.33 ±942.87	944.66 ±521.52	3,625.99 ±1,014.23	19.19
- Housing depreciation	-	368.00 ±124.21	368.00 ±124.21	1.95
- Breeder depreciation	-	3,464.96 ±881.12	3,464.96 ±881.12	18.33
- Breeder opportunity	-	458.32 ±67.02	458.32 ±67.02	2.43
Total costs	13,173.52 ±9,547.32	5,724.93 ±1,154.10	18,898.45 ±10,152.28	100.00
Income	28,440.23 ±11,241.10	-	28,440.23 ±11,241.10	150.49
Profit	15,266.71 ±9,412.54	-	9,541.78 ±2,548.59	50.49

เงินสด เท่ากับ 4,565.67 ±2,101.56 บาทต่อตัว มีราคาโคเนื้อที่จำหน่ายของการผลิตโคขุน เท่ากับ 50,725.00 ±35,871.35 บาทต่อตัว ดังนั้นจะมีกำไรสุทธิ 14,642.14 ±5,814.98 บาทต่อตัว และที่เป็นเงินสด เท่ากับ 19,207.81 ±7,243.85 บาทต่อตัว (ตารางที่ 2)

วิจารณ์

จากการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการเลี้ยงแม่เพื่อผลิตลูก พบว่าต้นทุนผันแปรจะเป็นค่าอาหารหยาบมากที่สุด รองลงมาเป็นค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2549), ชวลิต และคณะ (2555) ที่มีต้นทุนค่าแรงงานมากที่สุด และมีค่าอาหารหยาบรองลงมา ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่สำรวจไม่มีการจ้างแรงงานเลี้ยงโคเป็นอาชีพหลัก และมีการใช้แรงงานภายในครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ บัวทอง และ วรทัศน์ (2556); บุญจันทร์ และรุจ (2554) ที่พบว่าส่วนใหญ่ใช้แรงงานครัวเรือนในการเลี้ยงโคเนื้อ ทำให้ค่าแรงงานไม่สูงในต้นทุนผันแปร แต่เป็นค่าอาหารหยาบที่รองลงมา เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงแบบปล่อยทุ่งหรือปล่อยแทะเล็ม และให้กินอาหารหยาบเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เทียนทิพย์ และอับดุลเลาะ (2558) พบว่าระบบการเลี้ยงแกะของเกษตรกรส่วนใหญ่มีการเลี้ยงแบบปล่อยแทะเล็ม (50.88%) ในส่วนของต้นทุนรวมของการผลิตโคเนื้อที่เป็นต้นทุนคงที่จะมีการใช้ค่าใช้ที่ดินมากที่สุด รองลงมาเป็นค่าเสื่อมแม่พันธุ์ สอดคล้องกับการศึกษาของชวลิต และคณะ (2555) ที่มีค่าใช้ที่ดิน

Table 2 Cost and return from raising cows to produce fattening cattle of small scale farmers

Variable	Cash cost (Baht/ head)	Non cash cost (Baht/ head)	Total	Percentage
Variable cost	31,517.19 ±10,567.23	31.87 ±10.41	31,549.06 ±11,423.17	87.44
- Concentrate	25,000.00 ±15,832.71	-	25,000.00 ±15,832.71	69.28
- Roughage	4,692.86 ±3,541.23	-	4,692.86 ±3,541.23	13.01
- Mineral	416.78 ±189.57	-	416.78 ±189.57	1.16
- Supplement	39.16 ±10.54	-	39.16 ±10.54	0.11
- Labor	389.61 ±102.78	-	389.61 ±102.78	1.08
- Veterinary and Medical	760.56 ±523.71	9.52 ±0.25	770.08 ±698.23	2.13
- Breeding	52.35 ±23.12	-	52.35 ±23.12	0.15
- Water	49.72 ±10.52	-	49.72 ±10.52	0.14
- Electricity	2.45 ±0.87	-	2.45 ±0.87	0.01
- Fuel	113.7 ±50.21	-	113.7 ±50.21	0.32
- Investment opportunity 0.42%	-	22.35 ±0.54	22.35 ±.54	0.06
Fixed cost	-	4,533.80 ±2,378.11	4,533.80 ±2,378.11	12.56
- Land using	-	172.69 ±84.72	172.69 ±84.72	0.48
- Housing depreciation	-	4,361.11 ±3,213.75	4,361.11 ±3,213.75	12.09
Total costs	31,517.19 ±19,471.56	4,565.67 ±2,101.56	36,082.86 ±20,514.87	100.00
Income	50,725.00 ±35,871.35	-	50,725.00 ±35,871.35	140.58
Total costs	19,207.81 ±7,243.85	-	14,642.14 ±5,814.98	40.58

สูงสุดในต้นทุนคงที่ แต่อย่างไรก็ตามแตกต่างจากการศึกษาของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2549) ที่มีค่าเสียโอกาสแม่พันธุ์สูงสุดในต้นทุนคงที่ เนื่องจากที่ดินมีราคาสูงขึ้น และเกษตรกรนิยมมาปลูกพืชเศรษฐกิจกันมากขึ้น ประกอบกับพื้นที่สาธารณะลดน้อยลง เป็นต้น สำหรับในส่วนของต้นทุนและผลตอบแทนในการเลี้ยงโคขุน พบว่าต้นทุนผันแปรเป็นในส่วนของค่าพันธุ์มากที่สุด รองลงมาเป็น ค่าอาหารข้น สอดคล้องกับการศึกษาของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2549) ณรกมล และคณะ (2550) มีค่าพันธุ์มากสุดเช่นกัน นอกจากนี้พบว่าเกษตรกรมีกำไรจากการเลี้ยงแม่โคเพื่อผลิตลูกเป็นเงินสดเท่ากับ 15,266.71 ±9,412.54 บาทต่อตัว สอดคล้องกับการศึกษาของ Suphawadee (2016) พบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้ออำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก มีกำไรจากการเลี้ยงโคเนื้อแรกเกิดถึงจำหน่าย เท่ากับ 16,075 ±7,523.74 บาทต่อตัว สำหรับผู้ที่มีความสนใจที่จะเลี้ยงโคดังกล่าว ต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับการเลี้ยงแม่เพื่อผลิตลูกหรือโคขุนมาก่อน และต้องมีความเอาใจใส่ หมั่นดูแล ที่สำคัญต้องมีการจดบันทึกข้อมูลทั้งหมดในการเลี้ยง อย่างไรก็ตาม การเลี้ยงโคดังกล่าวอาจมีปัจจัยเสี่ยงอื่น ๆ เข้ามากระทบ เช่น ราคาของโคที่อาจผันแปรไปตามกระแสความนิยมในการเลี้ยง หากมีการเลี้ยงโคเนื้อมากเกินความต้องการอาจทำให้ราคาต่ำลงได้ เป็นต้น

สรุป

เกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์ลูกผสมบราห์มัน โดยมีต้นทุนการผลิตรวมทั้งหมด และราคาที่จำหน่ายของโคขุน มีค่าเท่ากับ 36,082.86 ±20,514.87 และ 50,725.00 ±35,871.35 บาทต่อตัว สูงกว่าโคเลี้ยงแม่เพื่อผลิตลูก ซึ่งมีค่าเท่ากับ 18,898.45 ±10,152.28 และ 28,440.23 ±11,241.10 บาทต่อตัว ดังนั้นจึงทำให้โคขุนมีกำไรสุทธิ เท่ากับ 14,642.14 ±5,814.98 บาทต่อตัว ซึ่งสูงกว่าโคเลี้ยงแม่เพื่อผลิตลูกที่มีค่าเท่ากับ 9,541.78 ±2,548.59 บาทต่อตัว เช่นกัน

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) เรื่อง ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตโคเนื้อของเกษตรกรรายย่อย ในจังหวัดพิษณุโลก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 และขอขอบคุณเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อในอำเภอวัดโบสถ์และอำเภอพรหมพิรามทุกท่านที่มีส่วนรวมในข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

กรมปศุสัตว์. 2557. ข้อมูลจำนวนเกษตรกรและปศุสัตว์ในประเทศไทย ประจำปี 2556. กลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์สารสนเทศ กรมปศุสัตว์.

ชวลิต แก่นแก้ว ศกร คุณวุฒิฤทธิรณ มัทนา โอสถหงส์ และ ธนาทิพย์ สุวรรณโสภี. 2555. ต้นทุนการผลิตโคเนื้อของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์ กรป. กลาง โพนยางคำ จำกัด. วารสารวิทยาศาสตร์เกษตร 43(1): 79-88.

ณรกมล เลาห์รอดพันธุ์ โชค มิเกล็ด และ ณัฐพล จงกสิกิจ. 2550. ปัจจัยที่มีผลตอการผลิตโคเนื้อที่มีคุณภาพในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน. วารสารเกษตร 23(ฉบับพิเศษ): 235-239.

เทียนทิพย์ ไกรพรม และ อับดุลเลาะ สาแม. 2558. การสำรวจสถานภาพการเลี้ยงแกะและศึกษาคุณค่าทางโภชนะของพืชที่ใช้เลี้ยงแกะในจังหวัดปัตตานี. วารสารเกษตร 31(3): 339-347.

บุญจันทร์ มณีแสง และ รุจ ศิริสัญลักษณ์. 2554. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อลูกผสมระหว่างแม่พื้นเมืองกับพ่อพันธุ์บราห์มันแดงของเกษตรกรในนครหลวงเวียงจันทร์ สปป. ลาว. วารสารเกษตร 27(2): 137-143.

บัวทอง แก้วหล้า และวรทัศน์ อินทรัคคัมพร. 2556. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการยอมรับการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในอำเภอหนองแฮด จังหวัดเชียงขวาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารเกษตร 29(3): 267-275.

มนิสา นวลเต็ม. 2556. โอกาสโคเนื้อไทยในอาเซียน (AEC). สานักนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า สินค้าเกษตร สานักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า. กรุงเทพฯ.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2549. ต้นทุนและผลตอบแทนในการเลี้ยงโคเนื้อ. ส่วนวิจัยเศรษฐกิจปศุสัตว์และประมง สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. กรุงเทพฯ. 69 หน้า.

Limsombunchai, V. and S. Kao-ian. 2010. Selection of corn seed and returns for farmers at Takfa, Nakonsawan province, Corn and sorghum research project. Kasetsart University, Bangkok. 358 p.

Suphawadee, Y. 2016. Efficiency development of beef cattle production of small scale farmers in Chattrakan District, Phitsanulok Province. Rajabhat Journal of Sciences, Humanities and Social Sciences 17(1): 32-38.